GODZIENNA

Nr 151. ROK 1832. CZWARTEK 7 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codzień oprocz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po południ: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna........złp. 12.
Miesięczna....... ,, 5.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wiér: g. 15.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.
Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumiura.

Dzien Godzina	Barometr na O° ρ.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27 2. 455	† 14.2	† 6 3	Polud. wschodni słaby	Chmury	
6 12	,, 3. 365	16.2	5.8	Zachodni mocny	,, ,,	Deszcz.
3	,, 3. 273	18.8	4.0	,, ,,	Pogoda z Chmurami	
9	,, 4. 166	† 13.8	† 2.5	,, słaby	Pogoda	

Częsć Urzędowa.

KRAKÓW.
WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI, W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Podaje nineyszém do publiczney wiadomości, iż w dniu 20 czerwca r. b. o godzinie 10. z rana, odbywać się będzie w biórach wydziału spraw wewnętrznych i policyi licytacya in minus na dostawę materyałów piśmiennych dla biór sądowych obu instancyi na rok 18$\frac{32}{33}$ za potrzebne uznanych jako to: papieru w różnych gatunkach, piór, ołówków, laku, atramentu, opłatków, świec woskowych i łojowych, oleju, tektur, sznurów i szpagatu. Mający chęć podjęcia się tey dostawy, zechcą się zgłosić na powyższym terminie do licytacyi w vadium 300 złp. opatrzeni; gdzie o dalszych warunkach licytacyi wiadomość udzielona będzie.

Kraków dnia 28 maja 1832 r.
Senator Prezydujący,
Wasserab.
L. *Wolff* Sekr:

Częsc Nieurzędowa.

ANGLIA
LONDYN 21 Maja.

Hrabia Grey zakończył w następującym sposobie mowę swoją d. 17 b, m. w izbie wyższey: »Jakież byłyby skutki, gdyby przypuszczono, iż w obecnych okolicznościach niesłuży koronie prerogatywa mianowania parów, lnb nie może bydź konstytucyjnie wykonaną! Izba niższa nadzoruje władzę korony przez odmawianie uchwalenia pieniędzy w nadzwyczaynych przypadkach: a korona ma przez izbę wyższą rękoymię przeciw działaniom gwałtownego i namiętnego postępowania izby niższey. Gdyby zaś większości w tey izbie wolno było bezwarunkowo opierać się w spólnym życzeniom korony i narodu, bez sposobu zmodyfikowania tey władzy, w tym razie kray zostawałby zupełnie pod wpływem oligarchii, wolney od nadzoru; w tym razie zmieniałaby się konstytucya, i niebyłoby już ograniczoney monarchii, lecz oligarchija. Z tych powodów daliśmy Królowi Jmci radę, do którey nas tak duch, jako też wyrazy konstytucyi upoważniły, i którą dać powinność nasza w obecnych okolicznościach usilnie wymagała; musieliśmy bowiem przewidywać skutki, jakieby z nieutrzymania się bilu reformy wyniknąć mogły. Powiedziano daley, iż ministrowie podając dymmissye swoje zostawili króla samemu sobie, właśnie jak gdyby w po-

stępowaniu ministrów zaszło coś nadzwyczaynego. Radbym wiedzieć, ile prośba ich o uwolnienie od urzędu różni się od podobney prośby dawnieyszego ministerium? Ministrowie radzili Królowi Jmci to, co w położeniu, w jakiém się znaydowali, poczytali jedynie za rzecz pryzwoitą. Podobało się monarsze niezgadzać z tą radą; następnie więc podali ministrowie z naywiększém uszanowaniem prośbę o dymissyą, bo ta była jedyna dla nich droga, jeśli chcieli działać jako ludzie uczciwi i niepodlegli. Nie zostawili zatém ministrowie króla samemu sobie; nie opuścili go w sposobie nieszlachetnym w całém znaczeniu tego słowa, lecz postąpili tylko tak, jak charakter i honor ich wymagał. Mniemam, iż zacny xiążę (Wellington) po doyrzałey rozwadze przekona się, iż w żadnym względzie nieuchybiliśmy powinności naszey względem monarchy, iż w prośbie naszey o uwolnienie od urzędu, nie było nic nadzwyczaynego, i że na żaden zarzut w tey mierze nie zasługujemy. Gdybyśmy się dopuścili jakiego nie przyzwoitego postępku względem Króla Jmci, bylibyśmy nayniewdzięcznieyszymi ludźmi; nigdy bowiem podobno ministrowie nie cieszyli się taką dobrocią, uprzeymością i taką ufnością ze strony monarchy, jak my; co się zaś tycze wzmiankowanych przez zacnego xięcia artykułów w pismach publicznych przeciw Królowi Jmci, to tylko powiedzieć mogę iz wcale nie byłem powodem do nich, i ani zacny xiążę, ani żaden z innych parów tey izby, nie był bardziey, niż ja, ztąd zasmucony. Mówiłem zawsze i powtarzam teraz naywyraźniey, iż mocno mniemałem i mniemam, że tak w tey, jak w każdey inney okoliczności, Król Jmć powodował się naylepszém zdaniem. *(Okazano ukontentowanie ze wszystkich stron izby.)* Nie widzę potrzeby więcey o tém mówić; sądze bowiem, iż nikt odemnie nie spodziewa się, abym wyjawił to, co między Królem Jmcią i mną zaszło, nie otrzymawszy pierwey wyraźnego pozwolenia od monarchy. Nie mogę w tey chwili powiedzieć, iż kommunikacya między Królem Jmcią i mną, przyszła już do ostatecznego wypadku; ciągle tylko oświadczyć mogę zdanie moje, iż bil reformy, złożony teraz na stole izby, musi mieć zupełny skutek, i bydź przyjętym bez odmiany we wszystkich jego głównych zasadach i przepisach.» *(Okazano dobre przpjęcie na ławce ministerialney.)*

Gazeta *Times* pisze, iż wie z dobrego źródła, że Król Jmć chcąc uniknąć (jeśliby można) mianowania nowych parów, proponował lordom, którzy są naywiększymi przeciwnikami bilu reformy, aby wcale niekreskowali, i przez to ministrom większość zapewnili. Przyrzekli to uroczyście monarsze, i wczoray w izbie wyższey mieli to oświadczyć, co jednak nienastąpiło, a tak Król Jmć i hrabia Grey będą (może) zniewoleni mianować nowych parów.

Hrabia Grey, oraz vice-hrabiowie Palmerston, Goderich i Althorp, którzy wydali bilety zapraszające na wielki obiad d. 28 b. m. z powodu rocznicy urodzin Króla Jmci, a później je cofnęli, teraz je znowu wydali.

Wczoray wyszedł rozkaz do urzędu celnego, aby wypływającym okrętom dawano zaświadczenia, o dobrém zdrowiu znaydujących się na nich ludzi, gdyż cholera ustała.

Listy z Lizbony pod d. 5 b. m. donoszą, iż w pięciu dniach odebrano tam wiadomość z Madeiry, że blokada tey wyspy jest zaniechaną, i że admirał Sartorius popłynął do Terceiry, w celu udania się niezwłocznie z wyprawą przeciw Lizbonie. Gazeta *Kuryer* ogłasza bezzasadność tey wiadomości, gdyż owszem eskadra blokująca składać się będzie w krótce z pięciu okrętów. Konsul angielski, Pan Hoppner, popiera pretensye poddanych angielskich, co rząd Don Miguela wprawia w wielki kłopot. Don Miguel wyjechał na łowy, i nieznayduje się w Lizbonie.

AUSTRYA.

WIEDEŃ 19 Maja.

Odebrane tu listy prywatne z Stambułu pod d. 23 kwietnia donoszą, iż z powodu ostatnich wiadomości o wypadkach wojennych, odprawiło się liczne zgromadzenie dywanu, poczem zaraz flotta złożona z 40 okrętów, otrzymała rozkaz udania się ku brzegom Syryi, jakoż tam niezwłocznie popłynęła. Jakie zaś są te nieprzyjemne dla Porty wiadomości, wspomnione listy o tem niedonoszą; jedni domyślają się, iż woysko egipskie zajęło twierdzę St. Jean d'Acre, o czem także wzmiankuje list z Stambułu pisany d. 26 kwietnia przez Odessę; inni zaś przypisują to niepomyślnemu wypadkowi bitwy. Rzeczone listy donoszą także, iż Wielki Wezyr wyruszył przeciw Bośniakom, i że wkrótce spodziewać

się można ważnych wiadomości z tamecznych okolic.

FRANCYA

Pogrzeb ministra Perrier.

Wdniu pogrzebu ministra Perrier (19 maja), już od świtu po wszystkich częściach miasta rozlegało bębnienie gwardyi narodowey. Po kilku dniach zimna i dzdżu, nastąpiła dość przyjemna pogoda. O godzinie 10 cała przestrzeń wzdłuż Luwru i Tullierijów, równie jak plac Karuzelowy przepełniły się woyskiem.—Na placu wzwyż rzeczonym postawiono pół bateryi artylleryi konney. Kościółek S. Tomasza z Akwinu, w którym miał się odbyć obrząd kościelny, na wniyściu przystrojony był dywanami a wewnątrz zupełnie czarno wybity. W pośrodku łodzi, wznosił się przepyszny katafal, pokryty czarném suknem haftowaném srebrem. Po obu stronach stały pęki tróykolorowych chorągwi, czarną krepą przewiązanych. Niezliczone mnóstwo woskowych wachli na srebrnych kandelabrach otaczały ten żałobny katafal, nad którym zawieszony był podwóyny baldakim z czarney draperyi srebrnemi gwiazdami wyszywaney. W pałacu ministerstwa spraw wewnętrznych, już od godziny 3ciey z rana wystawione były zwłoki nieboszczyka na widok publiczny aż do zamknięcia trumny. — Tłumy ludu napełniały ciągle te mieysca. O godz. 11ey wyruszył orszak z tego mieysca do kościoła; otwierał go szwadron gwardyi municypalney konney, tuż za nim szwadron dragonów, następnie dwa oddziały gwardyi narodowey konney, dwa bataliony piechoty linijowey i dwa batalijony gwardyi narodowey pieszey. — W tem mieyscu postępował skromny wóz pogrzebowy, tenże sam na którym zwłoki marszałka Lannes (*) były niegdy do Panteonu wiezione; przed nim szła muzyka żałobna. Cztery narożniki całunu nieśli: wielki strażnik pieczęci państwa, minister woyny, prezes izby parów, i Pan Berenger vice prezes izby deputowanych, z przyczyny że sam prezes P. Girod de l'Aine, został jak wiadomo, ministrem spraw religiynych. — Tuż za karawanem postępowali dway synowie i brat, oraz krewni zmarłego; daley członkowie ciała dyplomatycznego, ministrowie, i wszystkie na pogrzeb zaproszone osoby. Następnie szło pięć pojazdów królewskich i królewiczowskich, równie jak pojazdy ciała dyplomatycznego i ministrów. Zamykały orszak dwa bataliony piechoty linijowey, cześć dział artylleryi, dwa oddziały gwardyi narodowey konney, szwadron karabinijerów, wszystkie pojazdy osób zaproszonych na pogrzeb i oddział gwardyi municypalney. Nadto, połączyło się dobrowolnie z orszakiem około 30.000 gwardyi narodowey w mundurach bez karabinów, lecz tylko z pałaszami u boku i czarną krepą na ramieniu. Około południa przybył orszak do kościoła Sgo Tomasza, gdzie się odbyła wielka msza muzykalna. Po skończeniu religiynego obrzędu, wyruszył orszak na nowo ku cmentarzowi, dokąd przybył o godzinie 5tey — Tu mieli mowy xiążę Choizeul PP. Berenger, Royer-Collard, Bignon, Dupin starszy, Fran: Delesert; po czem całe woysko defilując około grobu dawało ognia. — Uroczystość skończyła się o godzinie szóstey. — *(G..Pr. St.)*

(*) Poległ jak wiadomo w krwawey bitwie pod Aspern i Esling w roku 1809, gdzie pierwszy raz podobno zachwiało się niebezpiecznie szczęście Napoleona. P. R.

Rozmaitości.

List z Walasore 45 mil od Kalkutty z d 10listopada r. z. donosi o nader okropney burzy jakiey pamięć ludzka nie zasięga. Przeszlo 10,000 ludzi zatopiło się w jednym z dystryktów, i obawiają się że to dopiero połowa jest liczby utopionych. Na 150 mil kwadratowych kraju, stało po wodą w głębokości od 10 do 15 stóp. Bałwany wody sięgały aż do Walasory, i gdzie tylko doszły, ludzie, tygrysy, bawoły, bydło,— wszystko to nikło z powierzchni ziemi. Szczęściem będzie, jeżeli po opadnieniu powodzi, z trupów tylu tysięcy ofiar, niewybuchnie zaraza morowa.—

W tych czasach pewien człowiek w Londynie pokazuje publicznie kilka uczonych pcheł. Pierwsza z nich wyciąga sama złote wiaderko ze studni,— druga łańcuszek o dwóchset ogniwach z kulką tegoż samego kruszcu,— trzecia powóz z wszelkiemi rekwizytami,— czwarta ciągnie okręt wojenny, którego wielkość do niey, tak się ma jak słonia do szpicka. W obu tych ostatnich 2ch wypadkach, pokazuje się, że pchła jest w stanie uciągnąć 400 razy większy ciężar od siebie samey.— Przewodnik ich, (człowiek, ani

wątpić, że świętey cierpliwości wyskokiem, essencyą, nazwać się godny:)— nauczył je prócz tego bić się na szpady. Rodzay ten walki honorowey do tego stopnia zapalił ostatnią razą dwóch bohatyrów pchlich, że jeden drugiego na mieyscu przebił. Nowe to widowisko, znaczne korzyści przynosi wynalazcy.—

Nowy zjawił się Paganini, nazwiskiem Cezar Emiliani, który na skrzypcach naśladuje głos ludzki w sposobie nayczystszym i nayprzyjemnieyszym; i niedawno grał koncert w Neapolu, w Rzymie i Medyolanie, gdzie go z wielkiemi oklaskami przyjęto. (Rozumie się dla samey nowości.) Teraz znayduje się w Paryżu i ma w krótce dać koncert. (Wiadomość ta jest z kwietnia; dotąd nic o nim nie słychać.)—

Paganini zyskał na swoich koncertach w Londynie 22,000 f. s. a w Paryżu 6,000 razem 28,000 f. s. czyli 1,120,000 złp. — Daje się jednak ztąd widzieć, że nie tyle podobał się w Paryżu co w Londynie; a wiadomo powszechnie że Londyn pod względem muzykalności, jest jeszcze o 300 lat w tyle za Paryżem. *Czemu nasz Lipiński tak długo zwłóczy swą podróż do Francyi i Anglii?... Pierwsza go przyjymie, jako mistrza swey wielkiey szkoły, a dla czegoż niemiałby drugiey otworzyć oczu na prawdziwą wielkość tey czarodzieyskiey sztuki, poniżaney kuglarstwem różnych wędrowców?...*

W północney Ameryce, panuje manija nadawania naylichszym przedmiotom wielkich imion.— Licha mieścina w błotach i bagnach po uszy niemal zagrążona, dostała niedawno nazwisko *Rzymu*. Lada chetka nosi imiona *Alexandra Wielkiego*, *Cezara*, wół *Epaminondesa*, krowa *Semiramidy*, *Lukrecyi*, albo dziewicy *Orleańskiey*; szynkownie proste *Napoleonidami*, *Lafayettydami* nazywają. Lada pisarek podpisuje się imieniem *Tacyta*, *Machiawela*. i t. p.

Naydalsze stanowisko militarne w Zjednoczonych stanach Ameryki Północney, jest w takiey odległości od Wassyngtonu, stolicy tey rzeczypospolitey, jak Paryż od Petersburga.

Sułtan Mahmud, dzisieyszy władca Turcyi, kazał teraz w seraju używać nożów widelców u stołu, do którego zasiadają już dziś na stołkach. Palcami niewolno już nikomu jadać. —

Podług nowego wykrycia przez uczonych duńskich, sławny rzeźbiarz Thorwaldsen, urodzony w Kopenhadze 9 Listopada 1780 r. pochodzi od Króla Haralda Hildehaut, ale tylko po matce.

Nayczystsza woda ma się znaydować tylko w dwoch rzekach na kuli ziemskiey, to jest w Tamizie i Indus, (w Indyach Wschodnich.)—

Dway młodzi pisarze francuscy Wiktor Escouze, i August Lewras, odebrali sobie niedawno życie, przez dobrowolne uduszenie się zaduchem od węgli kamiennych, ponieważ im się niepowiódł pierwszy ich płód literacki. Gdyby mierność i żądza popisywania się z ladajakiemi dowcipami, dawniey od tego zaczęła, (ale zamiast siebie, swe płody paląc na węgłach) jakżebyśmy czytając książki mało sypiali po obiedzie?...

Zwierzęta pod tym przynaymniey względem mają wyższość nad ludźmi, że niepodlegają śmieszności. — Uwaga pewney młodey angielki, godna zastanowienia; zwłaszcza dla wielu takich, co się częstokroć śmieją do rozpuku, sami niewiedząc dla czego.

Tegoroczny miesiąc Luty jak kolwiek zawsze krótkim jest, zawiera, w sobie pięć *Srod.* Wypadek osobliwszy który dopiero za 49 lat powtórzy się w kalendarzach.

Na jednym z tego rocznych balów paryskich, skradziono przeszło 2000 płaszczów damskich.

DONIESIENIA PRYWATNE.